

Sygn. akt VU 5309/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant stażysta Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku A. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania A. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 października 2013 r. sygn. (...) -SP- (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. Ś. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 lipca 2013 roku.

Sygn. akt VU 5309/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 z późniejszymi zmianami) odmówił A. Ś. przyznania prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca nie spełnił on warunków do jej uzyskania, ponieważ udokumentował jedynie 20 lat, 1 miesiąc i 12 dni pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1. Do okresów pracy górniczej nie zaliczono okresów zasiłku chorobowego oraz zasadniczej służby wojskowej i studiów. Nie zaliczono również do pracy górniczej okresu zatrudnienia od dnia 4 lipca 1983 roku do dnia 31 lipca 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) S.A. ponieważ zatrudnienie w przedsiębiorstwach montażowych mogą być zaliczone do pracy górniczej jedynie jeżeli prace górnicze były wykonywane pod ziemią na rzecz kopalń określonych w pkt 1 art. 50 c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku oraz okresu od dnia 4 sierpnia 1992 roku do dnia 11 marca 1993 roku ponieważ stanowisko starszy inspektor techniczny nie figuruje w zarządzeniu (...) nr 9 z dnia 23 grudnia 1994 roku, a z przedłożonego protokołu komisji weryfikacyjnej wynika, że wnioskodawca nie posiada odpowiedniego zatwierdzenia na to stanowisko.

Powyższą decyzję zaskarżył wnioskodawca odwołaniem z dnia 15 listopada 2013 roku wnosząc o jej zmianę w zakresie uznania pracy górniczej od dnia 4 lipca 1998 roku do dnia 31 lipca 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) w K.. W tym okresie wnioskodawca był zatrudniony w dozorze inżynierskim – technicznym na placówce montażowej w (...) w B.. Wnioskodawca powoływał się na przepis art. 50 c pkt 4 i 5 ustawy.

Organ rentowy wnosil o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił co następuje :

Wnioskodawca A. Ś. urodzony w dniu (...), w dniu

24 lipca 2013 roku wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. (dowód: wniosek o emeryturę k. 2-4 akt emerytalnych)

Organ rentowy w decyzji z dnia 3 października 2013 roku uznał za udowodniony okres 20 lat, 1 miesiąc i 12 dni pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1.

Do okresów pracy górniczej organ rentowy nie zaliczył:

- okresów zasiłku chorobowego oraz zasadniczej służby wojskowej i studiów;

- okresu zatrudnienia od dnia 4 lipca 1983 roku do dnia 31 lipca 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) S.A. ponieważ zatrudnienie w przedsiębiorstwach montażowych mogą być zaliczone do pracy górniczej jedynie jeżeli prace górnicze były wykonywane pod ziemią na rzecz kopalń określonych w pkt 1 art. 50 c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

- okresu od dnia 4 sierpnia 1992 roku do dnia 11 marca 1993 roku ponieważ stanowisko starszy inspektor techniczny nie figuruje w zarządzeniu (...) nr 9 z dnia 23 grudnia 1994 roku, a z przedłożonego protokołu komisji weryfikacyjnej wynika, że wnioskodawca nie posiada odpowiedniego zatwierdzenia na to stanowisko.

(dowód: decyzja z dnia 3.10.2013 roku z załącznikiem k. 35-36 akt emerytalnych; wykaz okresów zatrudnienia k. 37 akt emerytalnych; odpowiedź na odwołanie k. 8-8v)

Organ rentowy w decyzji z dnia 31 października 2013 roku uznał za udowodniony okres 20 lat, 8 miesięcy i 21 dni pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do pracy górniczej okres zatrudnienia od dnia 4 sierpnia 1992 roku do dnia 11 marca 1993 roku na stanowisku starszy inspektor techniczny.

Do okresów pracy górniczej organ rentowy nie zaliczył:

- okresów zasiłku chorobowego oraz zasadniczej służby wojskowej i studiów;

- okresu zatrudnienia od dnia 4 lipca 1983 roku do dnia 31 lipca 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) S.A. ponieważ zatrudnienie w przedsiębiorstwach montażowych mogą być zaliczone do pracy górniczej jedynie jeżeli prace górnicze były wykonywane pod ziemią na rzecz kopalń określonych w pkt 1 art. 50 c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

(dowód: decyzja z dnia 31.10.2013 roku k. 39 akt emerytalnych; odpowiedź na odwołanie k. 8-8v)

A. Ś. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku inspektora montażowego od dnia 4 lipca 1983 roku.

Od dnia otrzymania zatwierdzenia (...) w dniu 21 lutego 1984 roku pracował na stanowisku osoby dozoru niższego – na stanowisku dozoru elektrycznego.

Od dnia 1 sierpnia 1984 roku wnioskodawcy zostało powierzone stanowisko kierownika robót montażowych.

Od dnia 1 czerwca 1986 roku do dnia 31 lipca 1992 roku wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierownika zespołu robót montażowych.

(okoliczności niesporne; dowód: umowa o pracę z dnia 4.07.1983 roku w aktach osobowych; zaświadczenie z 24.09.1984 roku w aktach osobowych; angaże w aktach osobowych; wnioski o przeszerogowanie w aktach osobowych; kwestionariusz osobowy w aktach osobowych; karta obiegu zmiany w aktach osobowych; legitymacja ubezpieczeniowa k. 30-31 akt emerytalnych; świadectwo pracy k. 25 akt emerytalnych)

W okresie od dnia 4 sierpnia 1992 roku wnioskodawca został zatrudniony w (...) w R. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego inspektora technicznego.

(okoliczność bezsporna)

Przedsiębiorstwo (...) w K. było to przedsiębiorstwo, które wykonywało prace budowlano-montażowe na odkrywce (...) w zakresie:

- montaż sieci kablowych 30 kV, 6 kV i niskiego napięcia oraz stacji elektroenergetycznych 30/6 kV i 6kV zasilających układy (...) (koparka-taśmociąg-zwałowarka);
- montaż części elektrycznej górniczych maszyn urabiających, ładujących i zwałujących (koparki, taśmociągi, zwałowarki);
- montaż części elektrycznej systemów odwodnienia wglębnego i powierzchniowego odkrywki;
- rozbudowa czynnych układów transportowych nadkładu i węgla związana z postępem frontu wydobywczego (wydłużenia przenośników);
- montaż sieci i układów zdalnego sterowania i łączności;
- obsługa gwarancyjna oddanych do eksploatacji maszyn i urządzeń górniczych.

Przedsiębiorstwo wykonywało roboty montażowe na terenie (...) B. na podstawie umowy wieloletniej z corocznie ustalonym zakresem prac i trwały one nieprzerwanie.

Przedsiębiorstwo należało do przedsiębiorstw przemysłu węglowego. Takie prace montażowe w zakresie elektrycznym wykonywało na terenie całej Polski i poza jej granicami na rzecz wszystkich kopalń węgla kamiennego i brunatnego.

(dowód: zeznania A. Ś. protokół rozprawy z dnia 22 października 2015 roku k. 87-88 nagranie od minuty 00.00.51 do minuty 00.24.05 płyta CD k. 89 w związku z zeznaniami protokół rozprawy z dnia 16 marca 2016 roku k. 115-116 nagranie od minuty 00.01.04 do minuty 00.29.52 płyta CD k. 117; pismo z dnia 22 lipca 2013 roku w aktach osobowych)

Do zakresu obowiązków A. Ś. **w okresie zatrudnienia w (...) w K.** należało nadzorowanie wykonywania prac elektrycznych we wkopie. Wnioskodawca pracował przy budowie sieci elektrycznej na odkrywce we wkopie, prowadził roboty z zakresu elektrycznego przy montażu przenośników, stacji rozdzielczych, stacji napędowych, sieci kablowych, odwodnienia. Do obowiązków wnioskodawcy należało kierowanie grupą pracowników wykonujących montaż instalacji i urządzeń elektrycznych na maszynach podstawowych, przenośnikach, stacjach zasilających i odwodnieniowych na terenie odkrywki (...) w B..

Prace montażowe były wykonywane we wkopie. Przy wykonywaniu montażu sieci kablowych 30 kV, 6 kV do zadań wnioskodawcy należało wykonanie w terenie stosownych pomiarów i ustalenie skąd i dokąd należy dociągnąć sieć kablową. Chodziło zarówno o sieci naziemne jak i podziemne. Większość z sieci była poprowadzona na konstrukcjach przenośników.

Stacje napędowe i rozdzielcze były budowane w różnych miejscach na terenie całej odkrywki. Z danej stacji zasilane były przenośniki, koparki wielonaczyniowe i zwałowarki (urządzenia układu (...)) i stacje odwodnieniowe.

W przypadku maszyn podstawowych układu (...) pracownicy pod nadzorem wnioskodawcy wykonywali prace spawalnicze, ustalali trasy sieci kablowej od stacji do rozdzielni czy do silnika, układali kable na tej trasie, a następnie układali kable i przewody na konstrukcji maszyn podstawowych, potem zabudowywali aparaturę elektryczną na konstrukcji maszyn. Była to praca kompleksowa, wykonywana przez brygady, w których pracowali spawacze, elektrycy, monterzy, ślusarze. Byli to pracownicy, którzy wykonywali prace montażowe, konserwacyjne i remontowe we wkopie. Prace tych brygad nadzorował i koordynował w terenie wnioskodawca.

Prace montażowe były wykonywane również w trakcie pracy maszyn układu (...). Np. w razie wykonywania przesuwki wnioskodawca nadzorował w terenie prace elektryczne przy przekładaniu i ponownym układaniu kabli i przewodów, zabudowaniu aparatury ostrzegawczej, sterowniczej i sygnalizacyjnej na przenośnikach. Pracownicy wnioskodawcy wykonywali również prace remontowe i konserwacyjne w tym zakresie.

Montaż części elektrycznych systemów odwodnienia wglębnego i powierzchniowego polegał na montażu rozdzielnic (...) i przeciągnięciu od niej przewodów do pomp, które były zapuszczane w studnie odwodnieniowe.

Do szczegółowych zadań wnioskodawcy jako **inspektora montażowego** należało kontrolowanie przygotowania robót pod względem technologicznym, zgodnie z dokumentacją, na bieżąco w terenie. Wnioskodawca kontrolował przygotowanie robót pod względem zaopatrzenia w podstawowe materiały, narzędzia, sprzęt i aparaturę, na bieżąco w terenie kontrolując czy i jakie braki w tym zakresie występują. Dbał o bieżące uzupełnianie braków w trakcie robót.

Wnioskodawca omawiał i ustalał z brygadziwą technologię danej roboty. Współpracował z inspektorem nadzoru kopalni we wszystkich sprawach dotyczących prawidłowego przebiegu robót montażowych. W tym celu na terenie odkrywki, w miejscu wykonywania robót, kontrolował ich przebieg, kontrolował wykonanie uprzednich zaleceń, wykonanie robót dodatkowych w przypadku konieczności ich wykonania, w tym w zakresie zgodności z opracowaną w tym celu dokumentacją.

Wnioskodawca na bieżąco analizował kosztorys budowy i w porozumieniu z inspektorem nadzoru kopalni decydował o konieczności wykonania robót nie objętych kosztorysem wraz z dostarczeniem kosztorysu dodatkowego. Przedkładał w tym celu technologowi wydziału po uprzednio wykonanych pomiarach w terenie i zapoznaniu się z przebiegiem prac w terenie dokumenty niezbędne do opracowania kalkulacji normogodzinowej i materiałowej dla robót dodatkowych.

Wnioskodawca na bieżąco w terenie inspektorował podległe sobie placówki montażowe pod względem technicznym, organizacyjnym, stanu BHP, dyscypliny pracy, przestrzegania przepisów. Zwracał uwagę na jakość wykonania prac i jej zgodność z dokumentacją techniczną.

Brał udział w komisyjnym obmiarowaniu robót.

Wnioskodawca przeprowadzał też szkolenia i egzaminy na stanowiskach pracy podległych pracowników, brał udział w komisjach powoływanych w celu kontroli stanu zabezpieczeń stanowisk pracy.

W trakcie robót kontrolował ich prawidłowość i zgłaszał wszelkie problemy kierownikowi oddziału. Dbał o postęp prac.

Po zakończeniu robót montażowych i kontrolno pomiarowych zgłaszał inwestorowi obiekt do odbioru. Brał udział w odbiorze robót nadzorowanych przez siebie przedkładał dzienniki robót i książki obmiarów.

Brał udział w comiesięcznych naradach wydziałowych.

Do zakresu obowiązków A. Ś. **jako kierownika robót montażowych** należały obowiązki mistrza i starszego mistrza w wydziałach produkcji pomocniczej i usług produkcyjnych, kierownika robót montażowych w wydziałach produkcji podstawowej i pomiarowo – regulacyjnym, kierownika grupy pomiarowej w wydziale pomiarowo – regulacyjnym. Są to stanowiska, które stanowią podstawowe ogniwo zarządzania działalnością zakładu pracy.

Na wnioskodawcy spoczywał obowiązek organizowania pracy pracowników na ich stanowiskach pracy, kontrolowanie jakości prac, wydawanie na bieżąco poleceń i instruowanie pracowników o sposobie i metodach pracy, przydzielanie prac pracownikom zespołu, terminowe i prawidłowe prowadzenie prac i rozliczanie z środków (robocizny, materiałów i narzędzi), pilnowanie pełnego i właściwego wykorzystania czasu pracy, nadzorowanie stosowania przez pracowników bezpiecznych metod pracy, organizowanie i kierowanie w razie wystąpienia zagrożenia akcją ratowniczą.

W zakresie gospodarowania środkami i narzędziami pracy wnioskodawca nadzorował prawidłowość ich obsługi, eksploatacji i należytej konserwacji wszystkich maszyn, urządzeń i narzędzi pracy, czuwanie nad regularnym i odpowiednim zaopatrzeniem wszystkich stanowisk pracy w potrzebne materiały i narzędzia oraz sprawdzanie właściwego ich użytkowania i przechowywania, organizowanie akcji remontowej w razie awarii urządzeń i maszyn, analiza przyczyn awarii i przestojów, pilnowanie planowego i prawidłowego wykonania remontów, czuwanie nad racjonalnym zużywaniem materiałów, paliw i energii.

Jako kierownik udzielał dni wolnych, urlopu, premie, zwolnienia z pracy pracownikom.

W zakresie związanym z kierowanym odcinkiem działalności współdziałał w opracowywaniu planów oraz ustalaniu sposobów i terminów realizacji danych zadań, ustalał harmonogram pracy w kierowanym zespole, decydował o rozdziale zadań, uczestniczył w naradach organizowanych w zakładzie pracy.

A. Ś. **jako kierownik zespołu robót montażowych** był odpowiedzialny za prowadzoną budowę pod względem organizacyjnym, technicznym i administracyjnym. Decydował o przydziale zadań dla pracowników, sprzętu technicznego i narzędzi, dobierał brygadzystów na rozpoczęte budowy oraz decydował o składzie kwalifikacyjnym poszczególnych brygad.

Dysponował sprzętem technicznym znajdującym się na terenie budowy. Decydował o terminie rozpoczęcia i ukończenia robót oraz o terminach przerw montażu. Analizował przebieg robót. Koordynował pracę kierowników robót montażowych między sobą. Współpracował z inspektorem nadzoru uzgadniając i decydując o intensywności przebiegu robót, organizacji prac rozruchowych.

Kierował, nadzorował i koordynował robotami budowy zgodnie z dokumentacją, przepisami.

Wnioskodawca inspektorował teren budowy, placówki montażowe pod względem technicznym

Wnioskodawca opracowywał roczny plan zatrudnienia budowy, zużycia materiałów, sporządzał rejestr robót budowy. Analizował dokumentację techniczną. Sporządzał miesięczne plany operacyjne.

Niezależnie od zajmowanego stanowiska dzień pracy wnioskodawcy rozpoczynał się odprawą, która trwała około 0,5 godziny. Z wkopu do biura wracał około godziny 14.00, gdzie odbywało się zdawanie materiałów i planowanie prac na dzień następny. Wnioskodawca prace z zakresu nadzoru wykonywał w terenie. Odpowiadał za wykonanie robót, prawidłowość ich wykonania, terminowość. Dbał o zaopatrzenie, nadzorował naprawy i remonty. Odpowiadał za bezpieczeństwo pracowników i ich szkolenie. W terenie wykonywał pomiary, sprawdzał zgodność prac z dokumentacją, brał udział w odbiorach robót. Około 80-100% dziennie czasu pracy przebywał we wkopie. Pozostały czas do 20% (od 1 do 2 godzin dziennie) zajmowała mu praca biurowa, administracyjna, dokumentacyjna – w tym odprawy, narady, sporządzanie dokumentacji.

(dowód: zeznania A. Ś. protokół rozprawy z dnia 8 stycznia 2015 roku k. 55-55v nagranie od minuty 00.00.50 do minuty 00.06.52 płyta CD k. 56 w związku z zeznaniami protokół rozprawy z dnia 16 marca 2016 roku k. 115-116 nagranie od minuty 00.01.04 do minuty 00.29.52 płyta CD k. 117, protokół rozprawy z dnia 22 października 2015 roku k. 87-88 nagranie od minuty 00.00.51 do minuty 00.24.05 płyta CD k. 89 w związku z zeznaniami protokół rozprawy z dnia 16 marca 2016 roku k. 115-116 nagranie od minuty 00.01.04 do minuty 00.29.52 płyta CD k. 117, zeznania protokół rozprawy z dnia 16 marca 2016 roku k. 115-116 nagranie od minuty 00.01.04 do minuty 00.29.52 płyta CD k. 117; zakres obowiązków od dnia 4 lipca 1983 roku w aktach osobowych; wnioski o przeszerogowanie w

aktach osobowych; zakres obowiązków z dnia 14 marca 1986 roku w aktach osobowych; zakres obowiązków z dnia 16 lipca 1986 roku w aktach osobowych)

W dniu 25 lutego 1993 roku zostało wydane wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Pracodawca potwierdził, iż w trakcie zatrudnienia od dnia 4 lipca 1983 roku do dnia 31 lipca 1992 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę polegającą na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji usług oraz dozór inżynieryjno- techniczny na oddziałach i wydziałach, na których jako podstawowe są prace wymienione w wykazie, tj. dział XIV poz. 24 wykaz A

(dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w aktach osobowych)

W dniu 20 września 2000 roku pracodawca Przedsiębiorstwo (...) w K. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę górniczą w dozorze określoną w art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku (załącznik nr 2 pkt C.10, C.13) na odkrywce w kopalni węgla brunatnego.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej w aktach osobowych, k. 8 akt emerytalnych)

W dniu 20 września 2000 roku pracodawca Przedsiębiorstwo (...) w K. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę górniczą w dozorze określoną w art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku (załącznik nr 2 pkt C.10, C.13) na odkrywce w kopalni węgla brunatnego.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej w aktach osobowych, k. 8 akt emerytalnych)

W dniu 20 lipca 2013 roku (...) z siedzibą w R. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę górniczą:

- w okresie od dnia 4 sierpnia 1992 roku do dnia 11 marca 1993 roku na stanowisku inspektor specjalności elektrycznej Zarządzenie (...) z dnia 23.12.1994 roku załącznik 3 lit.C pkt 5;

- w okresie od dnia 12 marca 1993 do nadal na stanowisku starszy inspektor specjalności elektrycznej Zarządzenie (...) z dnia 23.12.1994 roku załącznik 3 lit.B pkt .

Pracodawca wskazał okresy usprawiedliwione płatne, okresy szkoleń i okresowych badań lekarskich i psychologicznych.

(dowód: świadectwo k. 9 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy

dokonał następującej oceny dowodów i zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) ukończył 55 lat życia;

2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Po myśli art. 50 b w/w ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Zgodnie z art. 50 c ust. 1 pkt 3 w związku z art. 50 c ust.1 pkt 1 ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu, tj. kopalń określonych w pkt 1, podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią.

Zgodnie z art. 50 c ust. 1 pkt 4 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Z kolei zgodnie z art. 50 c ust. 1 pkt 5 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw innych podmiotów określonych w pkt 1 - 3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4 na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 25-letni okres pracy górniczej. Spór przy tym sprowadzał się do interpretacji prawnej ww. przepisów, w tym w szczególności interpretacji określenia „przedsiębiorstwa” użytego ww. przepisach. Ze stanowiska organu rentowego wynikało bowiem, iż z uwagi na użycie przez ustawodawcę pojęcia „przedsiębiorstwa montażowego” wyłącznie w art. 50 c ust.1 pkt 3 ustawy, organ rentowy przyjął, iż wyłącznie przepis art. 50 c ust. 1 pkt 3 w związku z art. 50 c ust. 1 pkt 1 ustawy ma zastosowanie w danej sprawie. Oznaczało to zdaniem organu rentowego, iż wyłącznie praca w przedsiębiorstwach montażowych wykonujących roboty budowlano-montażowe pod ziemią na rzecz wskazanych w art. 50 c ust. 1 pkt 1 kopalń można zaliczyć do prac górniczych. Z powyższego stanowiska wynikało, że organ rentowy odmiennie niż wnioskodawca uznawał, iż pojęcie „przedsiębiorstwa” użyte w art. 50 c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy nie obejmuje przedsiębiorstw montażowych.

Należy w tym miejscu podnieść, iż postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter rozpoznawczy i kontrolny. Pierwsza właściwość skupia uwagę na samodzielnej ocenie przesłanek warunkujących prawo do świadczeń, druga ogniskuje się na ocenie zasadności rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2014 roku, IIUK 528/13, Lex; z dnia 4 września 2014 roku I UK 7/14, Lex).

W niniejszej sprawie oznaczało to konieczność zbadania przesłanek do nabycia prawa do emerytury górniczej przez wnioskodawcę. Nie może budzić wątpliwości, iż w przedmiotowym przypadku nie można dokonać ustaleń faktycznych dotyczących tego czy praca wnioskodawcy była pracą górniczą bez ustaleń dotyczących dwóch zasadniczych kwestii: czym zajmowało się przedsiębiorstwo zatrudniające ubezpieczonego (jaki był przedmiot działalności z punktu widzenia roszczenia o przyznanie emerytury górniczej) oraz jaki był zakres obowiązków pracowniczych wnioskodawcy zwłaszcza rodzaj powierzonej mu pracy.

Odnosząc się do spornej kwestii Sąd uznał, iż stanowisko organu rentowego nie znajduje żadnego uzasadnienia w treści ww. przepisów art. 50 c ust. 1 ustawy.

W szczególności należy podkreślić, iż przepis art. 50c ust. 1 pkt 4 nie zawiera żadnych ograniczeń, gdy chodzi o wymienione w jego końcowej części "przedsiębiorstwa i inne podmioty", a zawiera tylko wymaganie, aby wykonywały one na rzecz kopalń siarki i węgla brunatnego roboty górnicze. Skoro więc ustawa nie określa bliżej - w tym zakresie - podmiotów gospodarczych, to uzasadnione jest stanowisko, że o uznaniu za pracę górniczą zatrudnienia pracowników skierowanych przez te podmioty do pracy w takich kopalniach decyduje to, czy wykonują oni pracę odpowiadającą rodzajowi pracy określonego w tym przepisie na stanowiskach, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą oraz czy dane przedsiębiorstwo czy inny podmiot wykonuje roboty górnicze (tak por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 lipca 2015 roku, IIIAUa 1358/14, LEX).

Mając na uwadze, iż art. 50 c ust. 1 pkt 4 odmiennie niż art. 50 ust. 1 pkt 3 nie wymienia przedsiębiorstw montażowych, a tylko przedsiębiorstwa i inne podmioty wykonujące roboty górnicze dla kopalń oraz pojawiający się problem czy przepis ten odnosi się też do pracowników przedsiębiorstw montażowych oddelegowanych do pracy w kopalniach węgla brunatnego, jeżeli są zatrudnieni na stanowiskach, na których prace zalicza się do prac górniczych do kwestii tej odniósł się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 1998 roku (IIUKN 531/97, LEX). Dokonując wykładni art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin Sąd Najwyższy w ww. orzeczeniu stwierdził, iż przepis ten dotyczy wyłącznie robót wykonywanych na odkrywcę i w kopalniach otworowych siarki oraz na odkrywcę węgla brunatnego. Odnosi się on zatem do innych sytuacji niż wymienione w pkt 1 – 3 art. 5 ust. 1 ustawy. Nie zawiera on jednak żadnych ograniczeń, gdy chodzi o wymienione w jego końcowej części „przedsiębiorstwa i inne podmioty”, a jedynie wymaganie, żeby podmioty te wykonywały na rzecz kopalń węgla brunatnego i siarki roboty górnicze. Skoro więc sama ustawa nie określa w tym zakresie podmiotów gospodarczych, to za uprawnione należy uznać stanowisko, że o uznaniu za pracę górniczą zatrudnienia pracowników skierowanych przez te podmioty do pracy w kopalni węgla brunatnego czy siarki decyduje to, czy przedsiębiorstwa te wykonują prace górnicze na rzecz tych kopalń, a pracownicy wykonują prace na stanowiskach, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą w rozumieniu wskazanych przepisów. Z oczywistych zatem względów wymagania wykonywania pracy pod ziemią nie dotyczy osób dozoru ruchu czy kierowania ruchem zatrudnionych w podmiotach, o których mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 (przedsiębiorstwach wykonujących prace górnicze na rzecz kopalni węgla brunatnego). Osoby te muszą być natomiast zatrudnione na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego (art. 50 c ust. 1 pkt 5). – tak też por. Emerytury i renty z FUS, Komentarz, pod red. B. G., K. Ś., C.H. B. 2013 rok, wyd 1, komentarz do art. 50 c.

W konsekwencji powyższego należało uznać, iż praca może być uznana za pracę górniczą ubezpieczony wykonuje ją na wskazanym stanowisku oraz dodatkowo musi:

- być wykonywana pod ziemią, co oznacza, że jej realizacja jest związana z koniecznością zjazdów pod ziemię **albo**;

- być wykonywana wprawdzie nie pod ziemią, ale w ramach zatrudnienia w kopalniach siarki i węgla brunatnego **albo;**
- być wykonywana w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego (art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy).

W przypadku wnioskodawcy w odniesieniu do spornego okresu zatrudnienia mogło chodzić jedynie o pracę w przedsiębiorstwach i innych podmiotach o których mowa w pkt 4 czyli w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego. Oczywistym przy tym jest w świetle brzmienia ww. przepisów i przeprowadzonych rozważań, iż w przypadku pracy na odkrywce w kopalni węgla brunatnego nie musiała to być praca pod ziemią. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2010 roku, I UK25/10, Lex).

W sprawie wnioskodawca podkreślał, iż zatrudniające go Przedsiębiorstwo (...) w K. wykonywało roboty górnicze dla kopalń w całej Polsce i poza granicami dla kopalń węgla kamiennego i brunatnego. Wykonywało bowiem montaż instalacji elektrycznych w wyrobiskach górniczych. Wyrobiskiem górniczym w rozumieniu art. 6 pkt 10 prawa geologicznego i górniczego jest przestrzeń nieruchomości gruntowej lub w górotworze powstała w wyniku robót górniczych. W sprawie niesporne było, iż przedsiębiorstwo zatrudniające wnioskodawcę zajmowało się montażem części elektrycznej górniczych maszyn urabiających, ładujących i zwałujących (koparki, taśmociągi, zwałowarki); części elektrycznej systemów odwodnienia wglębnego i powierzchniowego odkrywki; rozbudową czynnych układów transportowych nadkładu i węgla związana z postępowaniem frontu wydobywczego (wydłużenia przenośników); montażem sieci i układów zdalnego sterowania i łączności; obsługą gwarancyjną oddanych do eksploatacji maszyn i urządzeń górniczych – w tym remontami i konserwacją tych maszyn i urządzeń. Przedsiębiorstwo wykonywało roboty montażowe na ternie (...) B. na podstawie umowy wieloletniej z corocznie ustalonym zakresem prac i trwały one nie przerywane. Przedsiębiorstwo należało do przedsiębiorstw przemysłu węglowego. Takie prace montażowe w zakresie elektrycznym wykonywało na terenie całej Polski i poza jej granicami na rzecz wszystkich kopalń węgla kamiennego i brunatnego.

Wynikało to zarówno z zeznań wnioskodawcy oraz z pisma z dnia 22 lipca 2013 roku. Wnioskodawca przy tym szczegółowo opisał zakres i charakter prac, które były wykonywane m.in. przez niego i jego pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwie. Były to prace z zakresu montażu i nadzoru nad funkcjonowaniem instalacji elektrycznych w wyrobisku. Wnioskodawca pracował przy budowie sieci elektrycznej na odkrywce we wkopie, prowadził roboty z zakresu elektrycznego przy montażu przenośników, stacji rozdzielczych, stacji napędowych, sieci kablowych, odwodnienia. Do obowiązków wnioskodawcy należało kierowanie grupą pracowników wykonujących montaż instalacji i urządzeń elektrycznych na maszynach podstawowych, przenośnikach, stacjach zasilających i odwodnieniowych na terenie odkrywki (...) w B..

Prace montażowe były wykonywane we wkopie. Przy wykonywaniu montażu sieci kablowych 30 kV, 6 kV do zadań wnioskodawcy należało wykonanie w terenie stosownych pomiarów i ustalenie skąd i dokąd należy dociągnąć sieć kablową. Chodziło zarówno o sieci naziemne jak i podziemne. Większość z sieci była poprowadzona na konstrukcjach przenośników.

Stacje napędowe i rozdzielcze były budowane w różnych miejscach na terenie całej odkrywki. Z danej stacji zasilane były przenośniki, koparki wielonaczyniowe i zwałowarki (urządzenia układu (...)) i stacje odwodnieniowe. W przypadku maszyn podstawowych układu (...) pracownicy pod nadzorem wnioskodawcy wykonywali prace spawalnicze, ustalali trasy sieci kablowej od stacji do rozdzielni czy do silnika, układali kable na tej trasie, a następnie układali kable i przewody na konstrukcji maszyn podstawowych, potem zabudowywali aparaturę elektryczną na konstrukcji maszyn. Była to praca kompleksowa, wykonywana przez brygady, w których pracowali spawacze, elektrycy, monterzy, ślusarze. Byli to pracownicy, którzy wykonywali prace montażowe, konserwacyjne i remontowe we wkopie. Prace tych brygad nadzorował i koordynował w terenie wnioskodawca.

Prace montażowe były wykonywane również w trakcie pracy maszyn układu (...). Np. w razie wykonywania przesuwki wnioskodawca nadzorował w terenie prace elektryczne przy przekładaniu i ponownym układaniu kabli i przewodów,

zabudowaniu aparatury ostrzegawczej, sterowniczej i sygnalizacyjnej na przenośnikach. Pracownicy wnioskodawcy wykonywali również prace remontowe i konserwacyjne w tym zakresie.

Montaż części elektrycznych systemów odwodnienia wglębnego i powierzchniowego polegał na montażu rozdzielnic (...) i przeciągnięciu od niej przewodów do pomp, które były zapuszczane w studnie odwodnieniowe.

Nie budzi zatem wątpliwości, iż przedsiębiorstwo zatrudniające wnioskodawcę wykonywało prace górnicze, w tym przygotowawcze i udostępniające do eksploatacji złoża węgla brunatnego systemem odkrywkowym. Wykonywanie zaś takich robót zgodnie z rozdziałem 2 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 października 1994 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych należy do robót górniczych.

Należy podkreślić w tym miejscu, iż Sąd Najwyższy w cyt. wyroku z dnia 2 czerwca 2010 roku odnosił się do oceny robót wykonywanych przez Przedsiębiorstwo, którego roboty podlegały ocenie również w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Najwyższego montaż instalacji elektrycznych w wyrobisku górniczym wykonywane przez Przedsiębiorstwo (...) w K. były robotami górniczymi wykonywanymi na rzecz kopalni węgla brunatnego. Sąd Okręgowy w pełni podzielił to stanowisko.

Należało zatem stwierdzić, iż wnioskodawca udowodnił, że był zatrudniony w przedsiębiorstwie wykonującym prace górnicze dla kopalni węgla brunatnego w rozmienu art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy.

Wnioskodawca wykazał również, że wykonywał pracę na stanowiskach określonych w stosownych przepisach, o których mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 5. Nie było bowiem sporne, iż wnioskodawca pracę górniczą w dozorze określoną w art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 roku (załącznik nr 2 pkt C.10, C.13) na odkrywce w kopalni węgla brunatnego. Jest to również stanowisko wymienione w załączniku 4 pkt 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku. Praca zaś wykonywana przez wnioskodawcę odpowiadała pracy górniczej, określonej w art. 50 c ust. 1 pkt 4. Wnioskodawca szczegółowo opisał jakie czynności i w jakim czasie wykonywał w spornym okresie. Nie budzi wątpliwości, że charakter pracy i zakres obowiązków wnioskodawcy skutkowałą koniecznością przebywania wnioskodawcy w ramach nadzoru nad pracownikami, pracami i urządzeniami co najmniej połowę dniówek na odkrywce. Zeznania wnioskodawcy znalazły pełne potwierdzenie w dokumentach z akt osobowych wnioskodawcy w postaci zakresu obowiązków, angaży, opinii znajdujących się w aktach osobowych z okresu zatrudnienia oraz w świadectwie wykonywania pracy górniczej. Okoliczności te nie były sporne. Organ rentowy ich nie kwestionował. Z tych względów sąd nie prowadził bardziej szczegółowego postępowania dowodowego w tym zakresie, uznając dowody z postaci zeznań wnioskodawcy skorelowane z dokumentami, jako wystarczające do rozstrzygnięcia w sprawie w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe należało sporny okres od dnia 4 lipca 1983 roku do dnia 31 lipca 1992 roku, tj. 9 lat i 27 dni, zaliczyć wnioskodawcy do pracy górniczej. Łącznie z uznanym przez organ rentowy okresem pracy górniczej wnioskodawca legitymował się okresem pracy górniczej w wymiarze **29 lat, 9 miesięcy i 18 dni**.

Mając na względzie, iż wnioskodawca udowodnił ponad 25 lat pracy górniczej, a jednocześnie spełnił pozostałe niesporne przesłanki, nabył prawo do emerytury górniczej od pierwszego dnia miesiąca, w którym wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, tj. od 1 lipca 2013 roku.

Z tych względów Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.